

Állami földprivatizáció – intézményesített földrablás (2015-2016.)

II. Megyei zárójelentések

az állami földprivatizációs rendszer valós értékeléséhez

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye

Összeállította: Ángyán József¹ **Időkeret:** 2016. szeptember 1.

Készült: a Greenpeace Magyarország Egyesület támogatásával²

Mert: „Megismeritek az igazságot, és az igazság szabaddá tesz titeket!” (Jn. 8, 32.)

Ajánlás

Az állam tulajdonában lévő közös nemzeti földvagyonunk – a villámgyors végrehajtásból következtethetően a háttérben bizonyára hosszasan előkészített³, majd 2015 nyarán, a „migrációs válság” árnyékában hirtelen bejelentett „**Földet a gazdáknak!**” elnevezésű program keretében, 2015 novembere és 2016 júliusa között lebonyolított, és 2016 őszén törvénnyel lezárt – kiürítését a kormányzat részéről sok csúsztatást, mi több nyilvánvaló hazugságot tartalmazó kommunikációs kampány kísérte.

A közvéleményt félrevezető **kormányzati sikerpropagandára** mind a mai napig találunk – a tényektől úgy tűnik döbbenetesen elrugaszkodó – szép példákat, miniszterelnöki bemutatással⁴ megjelentetett kiadványt⁵ éppen úgy, mint miniszteri nyilatkozatokat.⁶ Ez utóbbira – és ezzel a kormányzati **állítások** hitelességének bemutatására – lehet számos példát említeni.

- Ilyen az az aligha megoldható matematikai feladvány, hogy miközben az NFA/NFK⁷ honlapján hivatalosan közzétett – majd a közelmúltban onnan is eltüntetett – kormányzati adatok szerint a program árveréses földértékesítési eljárásának keretében kevesebb mint **9 ezer db** birtoktest talált gazdára, azoközben a **miniszter** még 2020-ban, majd 2021-ben is azt nyilatkozta, hogy a program eredményeként **30 ezer földműves** szerzett átlagosan **2-2 db** birtoktestet. Ehhez bizony 60 ezer db birtoktestet kellett volna elérvezní. A vélhetően hasra ütéssel megállapított 30 ezres számmal szemben az általam eddig elemzett 17 megye, az elérvezett **terület több mint 96%-a** tényadatai alapján az árverési nyertesek tényleges száma csupán **3.758 fő**.
- De ugyanebbe a kategóriába sorolható pl. az is, hogy miközben az agrárminiszter folyamatosan a családi gazdaságok számbeli gyarapodásáról beszél, azoközben az **Agrárcenzus 2020** előzetes adatai szerint⁸ Magyarországon az elmúlt tíz évben egyharmaddal, közel **120 ezerrel csökkent** az agrárgazdaságok száma, és családok tízezrei adták fel a gazdálkodást.

Ahhoz, hogy a félrevezető kormányzati propagandával szemben a tényleges helyzetet megismerjük, és az állítólagos „földbékét” teremtő lépés valóságos – az egész társadalmat érintő – üzenetét megértsük, ahhoz a program tényeit kell elemezni. Magam ezzel a szándékkal kezdtem vizsgálataimat. Sajnálatos módon az NFA/NFK mindezidáig **nem hozta** hozzáférhető és áttekinthető módon **nyilvánosságra** az adásvételi szerződéseket, de még csak azok összegzett listáját sem. Így jelenleg **csak** a hivatalosan közzétett **árverési eredmények elemezhetők**, azok is csupán azért, mert még idejében sikerült letölteni az NFA honlapjáról a korábban nyilvánosan hozzáférhető földárverési hirdetményeket, amelyek **azóta a jogutód NFK honlapjáról nyomtalanul eltűntek!** Mindazonáltal a szándékokat, a tendenciát ezek a lementett árverési eredmények is világosan mutatják, komoly jelzésértékük van.

¹Ángyán József: a SZIE ny. prof. emeritus intézetigazgató egyetemi tanára, az MTA doktora, volt országgyűlési képviselő (2006-2014), a néhai Vidékfejlesztési Minisztérium (2010-2014) egykori parlamenti államtitkára (2010-2012).

²Külön köszönet Rodics Katalinnak, a program menedzseléséért és az elemzések nyilvánosságának megteremtéséért, Mészáros Norbertnek és Virág Zsuzsának az adatok összegyűjtéséért, előrendezéséért és elemezhető formába hozásáért, továbbá Ács Sándornénak és Teichel Istvánnak az elemzéshez nyújtott tanácsaikért. Hálás köszönet az „Állátszó”, a „Greenfo”, a „Green Peace Magyarország Egyesület”, a „Kie legyen a föld?” és a „24.hu” portáloknak, amelyek jelentéseim zömét teljes terjedelmükben közzétették, és mindazoknak a médiumoknak, amelyek figyelem felhívással, kivonatos ismertetéssel, vagy másodközléssel segítik a „szemek nyitogatását”, az elemzéseimhez való hozzáférést a téma iránt érdeklődő, szélesebb közvélemény számára.

³Bizonyára nem volt véletlen, hogy az állami földek privatizálását előkészítő állami földbérleti rendszer 2011-es indítását megelőzően a VM e területért felelős közigazgatási államtitkára, Farkas Imre – a minisztériumban alig-alig tartózkodva – az országot járta. Vélhetően – Szabó Csaba földügyi miniszteri biztossal együtt – a program kormányzati kedvezményezettjeivel, a rendszer területi „vazallusaival” és „alvazallusaival” egyeztetve a földek érdekkörök közti elosztását, majd e privatizációt előkészítő „koordinációs” feladatra – annak fontosságát jelezve – a kormány 2013-ban önálló földügyi államtitkárságot hozott létre Bitay Márton Örs vezetésével. (Bitayt, mint a rábizott feladat végrehajtása során „elhasználott megbízható kádert” azután 2019-ben annak rendje és módja szerint leváltották. Friedrich Schiller nyomán: „A mór megtette kötelességét, a mór mehet.”)

⁴Orbán Viktor beszéde a „Mindent a magyar vidék jövőjéért” című könyv bemutató sajtótájékoztatóján, 2020. 07. 09.,

<https://infostart.hu/belfold/2020/07/09/orban-viktor-a-magyar-ferfiember-archetipusa-a-gazda>

<http://www.miniszterelnok.hu/orban-viktor-beszede-a-mindent-a-magyar-videk-jovojeeert-cimu-konyv-bemutato-sajtotajekoztatojan/>

⁵Átvincz J. – Fazekas S. – Jójárt L. – Kurucz M. (2020): Mindent a magyar vidék jövőjéért – Mezőgazdaságunk 2010-2018., Gondolat Kiadói Kör Kft., Budapest, 408 p., https://www.libri.hu/konyv/ativincz_jozsef_mindent_a_magyar_vidék_jovojeeert.html <https://www.youtube.com/watch?v=jzqttx6JH9U>

⁶Nagy István: Jelentősen nőtt a családi gazdaságok aránya, Origó, 2020. 07. 20.,

<https://www.origo.hu/itthon/20200720-nagy-jelentosen-nott-a-csaladi-gazdasagok-aranya.html>

Elkezdődött az agráragazat átfogó modernizációja, Világ gazdaság, 2021. 02. 15.

<https://www.vg.hu/velemeny/velemeny-rovat-hirei/elkezdodott-az-agraragazat-atfogo-modernizacioja-2-3542746/>

⁷NFA (Nemzeti Földalapkezelő Szervezet) <http://www.nfa.hu/>, 2019. július 1-től NFK (Nemzeti Földügyi Központ) <http://www.nfk.gov.hu/>

⁸Agrárcenzus 2020: https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/ac2020/elozetes_adatok/index.html#/gazdasagok-szama

Az első megyei mintaelemzést 2016 áprilisában tettem közzé, majd a programzáró törvény az év őszi megszületését követően elkezdtem a végleges, hivatalosan közzétett árverési adatok több szempontú feldolgozását és a megyei jelentések összeállítását. E jelentés – a sorban a 17. – **Szabolcs-Szatmár-Bereg megye** árveréses állami földprivatizációs képét mutatja be, amely meghirdetett (4.334 ha) és elárverezett (4.034 ha) területei alapján a megyék rangsorának alsó harmadába tartozik. Ezzel a megyei elemzéssel **az elárverezett terület** (182.200 ha) több mint **96%-a** (mintegy 175.500 ha) **adatainak feldolgozását elvégeztem**. Ezt folytatva, reményeim szerint kirajzolható lesz az országos kép, és ellenőrizhető – megerősíthető vagy cáfolható – lesznek a „*Földet a gazdáknak!*” állami földprivatizációs program⁹ kormányzati értékelésének állításai. A rendszer megítéléséhez azonban e megye önmagában is jó mintául szolgálhat.

Jelen elemzés részletesen vizsgálja a megyében meghirdetett és elárverezett állami területeket, az állam tényleges bevételeit, az árverésekkel érintett településeket, a helyi lakosok szereplését, a lakhely és a birtoktest közti távolságokat, a földbérlők és árverezők, valamint a kikiáltási árak és a nyertes árajánlatok viszonyát, az árverseny kérdését, majd a nyertes árverezők és érdekeltségek, továbbá az általuk megszerzett területek jellemzőit. A legnagyobb nyerteseket és érdekeltségeket részletesen is bemutatja, és javaslatokat is megfogalmaz. Íme, **izelítőül** néhány megállapítás a jelentésből.

Bár az elkelt megyei földterület **134 nyertes árverező**höz került, ám több mint felét, közel **54%-át**, mintegy 2.200 hektárt nem a kormánypropagandában szereplő „*kis/közepes családi gazdaságok*”, hanem 18 nyertes árverező tagja nevében mindössze **10 nagy** – 100 hektárnál nagyobb területre nyertes árajánlatot tett – **érdekeltség**, a nyertes érdekeltségek alig több mint 8%-a szerezte meg. Az „*alsóházi*” – 20 ha alatti területet szerző – 88 érdekeltség, a nyertes érdekeltségek 71%-a eközben csupán a területek alig 18%-ához, kevesebb mint 750 hektárhoz jutott. Ez a – kiválasztott keveseknek nagy, viszonylag sokaknak pedig igen kis területeket juttató – rendszer persze olyan „*családi léptékű*” – Szabolcs-Szatmár-Bereg esetében 30 ha/nyertes árverező – megyei átlag kimutatását teszi lehetővé, ami alkalmas a közvélemény tökéletes megtévesztésére.

A programot indokló kormányzati propaganda szerint „*a föld azé a helyben élő földművesé legyen, aki azt megműveli*”. A szabolcsi adatok ezzel szemben azt az általános tendenciát erősítik, hogy a **helybeli** gazdálkodó családok elől a földek igen jelentős részét – e megye esetében közel **65%-át** – **más településen élő, tőkeerős árverezők** szerzik meg. Ráadásul az úgynevezett „*helybeliek*” között találunk olyan cégtulajdonosokat is, akik – a földforgalmi törvény abszurd szabályozása folytán, lakhelyüktől és foglalkozásuktól függetlenül – cégük székhelye jogán válhattak úgy „*szerzőképes helyi földművessé*”, hogy helyben akár sohasem jártak és/vagy a mezőgazdaságot hírből is alig ismerik. A nyertesek közül néhányan emellett nemcsak, hogy nem „*helybeliek*”, de több mint **750 ha**-t, az elárverezett terület közel **19%-át** a kormányhatározatban rögzítettnél nagyobb, **átlagosan 23 km** távolságban lakó, 17 nyertes árverező szerezte meg, sőt ez a távolság néhány birtoktest esetében a 40 km-t is meghaladta.

Értelmetlenek és félrevezetőek azok a kormányzati kijelentések is, amelyek azzal próbálták indokolni a közös földvagyon eladását, hogy az állam annak rossz gazdája, mondván az állami cégeket „*a management szétlopja*”. A **bérlési viszonyok** elemzése ugyanis azt mutatja, hogy az elárverezett területek döntő többsége – e megyében közel **82%-a** – 106 cégnek, illetve magánszemélynek **bérbe adott** – azaz nem az állam által művelt – terület volt, közel 36%-át pedig mindössze **5 nagy bérlő** használta.

Az adatok továbbá e megyében is arra engednek következtetni, hogy az **árverésre bocsátott területek kiválasztásában** a bérlőnek a kormányzó „*elithez*” való viszonya döntő szerepet játszhatott. A korábban már állami földekhez juttatott „*baráti*” (a legnagyobbak közül pl. az *Adrivikk Kft.*) illetve a politikai oldalakon, pártokon átívelő „*közös gazdasági érdekhálózathoz tartozó*” (pl. a Tedej agrárholding-tag *Lónya Tejtermelő Kft.*) nagy bérlő cégek és/vagy magánszemélyek (pl. az érpataki *Simon Barnabás*, vagy éppen az ófehértói *Tóth család*) esetében itt is szembetűnő, általános jelenség, hogy meghirdetett bérleményeik jelentős részét, akár egészét maguk a cégvezetők/tulajdonosok vagy gazdasági/családi érdekkörük tagjai vásárolták fel. Úgy is fogalmazhatunk, hogy e „*baráti*” cégek és/vagy magánszemélyek bérelt területeiből – vélhetően nem ritkán magukkal a bérlőkkel egyeztetve – jobbra azokat bocsátották árverésre, amelyekre azután részben vagy egészben maguk a bérlők tettek nyertes árajánlatot. A „*nem baráti*” bérlők esetében viszont a földeladás alapvető célja a bérelt területek olyan kormány-közeli tőkeerdekeltségekhez juttatása lehetett, akik megemelve a földbérlési díjakat leszoríthatják e bérlőket a földről. De a földvagyon baráti érdekeltségekhez juttatása, a földspekulációs „*nemzeti tőke*” megerősítése is tapintható célja lehetett az ilyen kiszorító jellegű, átrendező állami földprivatizációnak.

E megye adatai is cáfolják továbbá azokat a kormányzati állításokat is, amelyek szerint „*komoly versenyben kialakult, piaci áron*” jutottak a nyertesek az állami földterületekhez. A 4.034 ha elkelt megyei földterület közel

⁹„*Földet a gazdáknak!*” állami földprivatizációs program (értékelő elemzések, írások pl.): <https://k-monitor.hu/adatbazis/cimkek/foldet-a-gazdaknak-foldarveres> http://kielegyenafold.hu/angyan_jelentesek.php <https://blog.atlatszo.hu/tag/angyan-jozsef/> <https://greenfo.hu/cimke/angyan-jozsef/>

50%-a, mintegy 2.000 ha ugyanis **licitálás nélkül, kikiáltási** vagy azt alig meghaladó áron, ráadásul az **európai 10-35 mFt/ha** földárak töredékéért – átlagosan **1 millió 300 eFt/ha** nyertes árajánlattal – került a sikeres árverezőkhoz. Valódi árverseny a területek alig 1/5-ének árverésén alakult csupán ki.

Ez a **látszólagos érdektelenség** persze vélhetően annak is tulajdonítható, hogy a területek közel kétharmadát olyan nagy – e megyében 25-116! ha – méretű birtoktestek formájában hirdették meg, amelyeknek akár többszáz millió forintos kikiáltási árával a ténylegesen gazdálkodó családok és fiatalok aligha rendelkeznek. Másrészt az egyébként is kiszolgáltatott helyzetű helyi gazdacsaládok – felmérve az erőviszonyokat – nem vették a bátorságot, hogy a politika-közeli, egymás közt a földeket vélhetően gyakorta előre leosztó, egymásra így nem is licitáló „*nagyurak*” ellenében próbáljanak földhöz jutni.

A **spekuláns, kormány-közeli tőkének** viszont az európai földárak töredékéért – az e megyében elárverezett terület közel 82%-a esetében 2,0 mFt/ha alatti áron – megszerezhető állami földek megvásárlása kiváló befektetési lehetőséget kínál. Az átlagosan **7-27!-szeres** mai földárbeli különbség e körökben már „*eléri az ingerküszöböt*”. Várakozásaik szerint ugyanis a földforgalmi törvény ellen megindult EU kötelezettség-szegési eljárásnak a hazai földpiac liberalizációja, ezzel a magyar és európai földárak kiegyenlítődése lesz a következménye. Így az európai mércével potom pénzért megszerzett állami földek piacra dobása belátható időn belül megsokszorozhatja a földvásárlásra fordított, befektetett tőkét, vagy monopolhelyzetet teremthet a befektető számára a felértékelődő, stratégiai, nemzetbiztonsági jelentőségű élelmiszerpiacon. Vélhetően ebben a megyében is e két szempont lehetett a fő mozgatórugója az állami földek privatizációjának.

Bár a többi megyéhez képest Szabolcsban ugyan kisebb számban fordul elő, ám a **nyertes „földművesek” tevékenységi köre** itt is több esetben távol esik a mezőgazdaságtól, ha egyáltalán azonosítható. Találunk közöttük adószakértőt, könyvelőt, könyvvizsgálót, testnevelő-edzőt, szakácsot, fémszerkezet gyártó, építő, illetve ingatlanos nagyvállalkozót éppen úgy, mint pl. internetes kiskereskedő, webáruház tulajdonos/vezetőt is. E megyében általánosnak mondható jelenség ugyanakkor pl. az is, hogy egyébként a mezőgazdaságtól távoli végzettségű, illetve foglalkozású személyek **az árverések idejére** mezőgazdasági főtevékenységű **egyéni vállalkozói** cégbesorolást szereznek, és/vagy vállalkozásaik **mezőgazdasági profilokat** is felvesznek tevékenységi listájukra, és ezzel – a földforgalmi törvény abszurd szabályozása következtében – szerzőképes földművessé válva vesznek részt az árveréseken. Vannak persze ebben a megyében is olyan nyertes árverezők, akiknek a tevékenysége a nyilvános adatbázisokból egyértelműen nem azonosítható és esetleges stróman-szerepük gyanúja is felmerülhet.

E megyére is általánosan jellemző továbbá, hogy **politika-közeli** rokoni, baráti, illetve a politikai oldalakon, pártokon átívelő közös gazdasági érdekhálózathoz tartozó nagyvállalkozói érdekkörök jutnak jelentős állami földterületekhez. A **legnagyobb** ilyen politika-közeli **nyertesek között** találhatók pl.:

- a **Tedej agrárholding** Sz-Sz-B megyei cégvezetői és/vagy társtulajdonosai alkotta üzleti érdekeltség (603! ha, 894! mFt) tagjai, *Gál Gergely Imre, Háda Sándorné és Kaknics Lajos* Nyíregyházáról, illetve Tiszakanyarról. Ez az MSZMP/MSZP kötődésű multimilliárdos agrár-nagyvállalkozó, cégháló-tulajdonos/vezető *Bódi László András* nevével fémjelzett üzleti érdekeltség nemcsak Szabolcsban, hanem 15 cégvezető tagja által megszerzett közel 2.700 ha állami területtel a Hajdú-Bihar megyei árveréseken is a legsikeresebbnek bizonyult, jelezve ezzel a pártokon átívelő, közös gazdasági háttérhálózat jó működését. Ezt a – kormányzati oldalról vélhetően előre megtervezett, hivatkozható példának szánt – helyzetet ugyanakkor a **kormányzati propaganda** kiválóan felhasználta, és a baráti sajtó azonnal be is számolt az „*MSZP-s oligarchák állami földvásárlásairól*”, ezzel mintegy bizonyítottnak láttatva, hogy „*nem csak FIDESZ-es érdekeltségek vásárolhatnak az állami földekből*”.
- **Toldiék** (262! ha, 297! mFt), egy azonos lakcímű/árverezési című testvérpár, *Toldi Miklós István* gépészmérnök, tucatnyi cégben érdekelt, a közbeszerzési pályázatokon igen sikeres, FIDESZ-közeli építési és ingatlanos nagyvállalkozó üzlettárs fiai, *Toldi Máté és Toldi Szabolcs* Nyíregyházáról;
- **Tóthék** (184 ha, 159 mFt), azaz *Tóth Sándor*, a helyi *Sirokkó Szövetkezet* volt elnöke, dohánytermesztő nagygazda, önkormányzati képviselő és üzlettárs családtagjai – unokaöccse, *Becsei Zoltán*, lánya, *Tóth Enikő* és felesége, *Tóth Sándorné*, családi cégük, a szövetkezet-jogutód *Sirokkó Kft.*, valamint a megvásárolt terület zömét bérlő, közvetlenül a földárverések előtt *dr. Budai Gyula* (FIDESZ) rokonságától, *Gerzsánszkiéktől* megvett, szarvasmarha tenyésztő *Adrivikk Kft.*, a szántóföldi növénytermesztő *Xantofil Kft.*, valamint a „*Nyírségi Dohány*” *Termelői Csoport Kft.* társtulajdonosai és/vagy vezetői – Ófehértóról; vagy éppen
- **Molnárék** (118 ha, 139 mFt) – egy FIDESZ-közeli nagybirtokos család tagjai, azaz *Zilainé Molnár Ildikó* önkormányzati képviselő (FIDESZ-KDNP), a *Molnár farm* társtulajdonosa, családi cégük, az élelmiszer kis- és mezőgazdasági termék nagykereskedő *Molnika Bt.* alapító kültagja, valamint az éttermi/mozgó vendéglátó *Zimovit Kft.* társtulajdonosa, ingatlanos egyéni vállalkozó, valamint édesapja, *id. Molnár János*, mezőgazdasági és közúti szállító egyéni vállalkozó Újfehértóról.

A „kisebb” területre nyertes árajánlatot tett árverezők között is találunk persze szép számmal **politika-közeli szereplőket**. Itt említhető pl.

- **Simon Barnabás** (68 ha, 170 mFt), egyéni mezőgazdasági vállalkozó, édesapjával, *Simon Miklós* országgyűlési képviselő (FIDESZ) testvérével, a 2006 óta önkormányzati képviselő, alpolgármester (előbb független, majd FIDESZ-KDNP) *Simon Barnabással* közös családi cégük, a desztillált szeszes ital gyártó *Agron 10 Focus Kft.* és a szarvasmarha tenyésztő *Nagyari Kettős Kft.* alapító tulajdonos ügyvezetője Érpatakról;
- **dr. Borbás László** (63 ha, 56 mFt), járási főállatorvos, az *Sz-Sz-B. Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztályának* vezetője, a *Borbás-vendégház* tulajdonosa Panyoláról;
- **Kemény József** (37 ha, 36 mFt), tucatnyi villamosenergia-termelő, fémszerkezet és műanyagtermék gyártó, építő, illetve ingatlanos cégben érdekelt nagyvállalkozó, volt polgármester majd önkormányzati képviselő (FIDESZ-KDNP), a *Geszterédi Aranyszablya Társaság* alapító tagja Geszterédéről;
- **Tóth Árpád György** (19 ha, 14 mFt), egyéni mezőgazdasági vállalkozó, több cikluson át volt önkormányzati képviselő, alpolgármester (1998-2010: független, 2010-2019: FIDESZ-KDNP) Sonkádrol;
- **Danikáék** (19 ha, 22 mFt), korábban MDF majd FIDESZ-KDNP-közeli gazdálkodó család azonos lakcímű üzlettárs tagjai (*Ferenc, Lajos, Norbert*) Ökörítőfülpösről; vagy pl.
- **Lőrincz Gusztáv** (15 ha, 9 mFt), 1998 óta polgármester (független, majd 2010 óta FIDESZ-KDNP), a *Tiszabecsi Református Egyházközség* gondnoka, volt vendéglátós, ma gazdálkodó, a megvásárolt területet bérlő családi cégük, a *Lőrincz és Társa-95 Bt.* alapító kültagja, volt beltág vezetője Tiszabecsről.

A települések érdekérvényesítő képességében is jelentős eltérések mutatkoznak a megyében.

- Vannak kifejezetten „**vesztes települések**”, amelyek területeit részben vagy egészben más településeken lakó árverezők szerezték meg. Megyei rangsorukat **Dombrád** vezeti, amelynek 546 ha elárverezett állami területéből **536! hektár**ra kizárólag külső árverezők tettek nyertes árajánlatot. E települést **100-500 hektár** közötti területnagysággal – csökkenő területi sorrendben – *Újfehértó, Kemece* és *Balkány* követi, de az **50-100 hektár** mezőgazdasági területet veszítő *Vámosatya, Nagyhalász, Barabás, Sonkád, Jánkmajtis* vagy éppen *Penyige* helyi gazdaközösségeit is komoly veszteség érte.
- Vannak viszont erős érdekérvényesítő képességű, általában politika közeli „**nyertes települések**”, amelyek pályázói nemcsak a saját lakóhelyük, de más települések területeihez is hozzájutottak. A 134 nyertes árverező a lakcímadatok alapján **68 településen** él, ám az elárverezett **területek közel 4/5-ének** (több mint 3.100 hektárnak) árverési nyertesei mindössze **14! település – közöttük** a megyeszékhellyel együtt **7! város – lakói** lettek. A rangsor élén nem kevesebb, mint **1.158! hektárral**, a megye elárverezett területeinek közel **30%-ával** a fontos kormánypárti bázisnak számító, 1990-1994 között, majd 2010 óta folyamatosan FIDESZ-KDNP vezetésű megyeszékhely, *Nyíregyháza* áll. Úgy tűnik tehát, hogy a kormánypropaganda állításaival szemben **ebben a megyében sem a falvak és tanyák népéről** szólt első sorban a „*Földet a gazdáknak!*” program!

A mellékleteivel együtt 101 oldalas Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei állami földárverési zárójelentés mindezeket és számos egyéb szempontot is részletesen elemez, igyekszik megmutatni a „*Földet a gazdáknak!*” program igazi arcát, és a teendőkre vonatkozó javaslatokat is megfogalmaz. Így hát jó szívvel és **szeretettel ajánlom** a tények dokumentálása és a „*szemek nyitogatása*” szándékával készített összeállításomat a bennünket körülvevő világ iránt érdeklődő **kortársaimnak** éppen úgy, mint okulásul gyerekeinknek és unokáinknak, a tetteinket megítélő **utókornak**.

Gödöllő, 2021. augusztus 27.

Ángyán József